

Pouk, ki navduši

Suzana Rebec
Osnovna šola
Jožeta Krajca Rakek

Italijanščina kot interesna dejavnost (Impariamo italiano?)

Povzetek: Pri odločanju o izbiri interesnih dejavnosti, ki jih želi ponuditi učencem v osnovni šoli, je učitelj lahko zelo kreativen, pomembno pa je tudi, da izbira med tistimi dejavnostmi, za katere presodi, da bodo učence pritegnile in jih bodo z veseljem obiskovali. Učitelj se mora ob izbiranju le-teh seveda samokritično zavedati tudi pomembnosti stopnje strokovnosti in širine ter kvalitete lastnega znanja za izvedbo dejavnosti. Pomembno je, da učitelj učencem skozi dejavnost omogoči usvajanje novega znanja na kreativen, neprisiljen, drugačen, privlačen, inovativen način. Tako bodo pri dejavnosti uživali tako učenci kot učitelj, vložen trud v pripravo posamezne ure pa bo zagotovo poplačan. **Ključne besede:** italijanščina kot interesna dejavnost, tuji jezik. **Italian as an Extra-Curricular Activity (Impariamo italiano?). Abstract:** When deciding on the extra-curricular activities to offer pupils in primary school, a teacher can be very creative; the important thing is that he/she chooses among those activities which he/she believes will attract the pupils and which they will gladly attend. When choosing these activities, the teacher must be self-critically aware of the importance of the level of professionalism, and of the breadth and quality of his/her own knowledge for the implementation of activities. It is important that the teacher enables the pupils to assimilate new knowledge through the activity in a creative, natural, different, attractive, and innovative way. Thus the pupils and the teacher will enjoy the activity and the effort invested in preparing an individual lesson will surely pay off. **Key words:** Italian, extra-curricular activity, foreign language.

O interesni dejavnosti

Interesna dejavnost je na šoli organizirana kot razširjeni program z namenom odkrivanja in razvijanja učenčevih interesov. »Pri tem je poudarjen razvoj na učnem in socialnem področju, pri čemer učenci razvijajo produktivno mišljenje in so celostno, miselno in čustveno aktivni« (Kolar idr. 2008, str. 5).

Učitelj mora za izvajanje interesne dejavnosti skrbno sestaviti program dela in si zastaviti cilje, ki jih želi doseči. Pri sestavi programa mora upoštevati starost učencev, zelo pomembna je tudi velikost skupine. Premajhne ali prevelike skupine učencev vplivajo na doseganje ciljev. Pri učenju tujega jezika kot dodatne dejavnosti izven obveznega programa so primernejše manjše skupine učencev (do deset). Pri takem številu učencev se učitelj lahko posveti vsakemu učencu posebej ter lažje in uspešneje vodi in usmerja delo celotne skupine.

Učenci v 3. in 4. razredu so po Piagetu pri razvoju mišljenja na stopnji konkretnih operacij: njihovo razumevanje in razmišljanje je tesno povezano s konkretnim, kar pomeni, da mora biti pouk zasnovan na stopnji konkretnih objektov, situacij, dogodkov.

Izbira italijanščine kot interesne dejavnosti

Naša šola vsako leto stremi k temu, da je za učence ponujenih več dejavnosti z različnih področij. Glede na izbrana področja interesov učencev za določeno starostno stopnjo se učitelji na šoli odločamo, katere interesne dejavnosti bomo izvajali. Pri načrtovanju in izbiri interesne dejavnosti naj bi učitelj stremel k upoštevanju učenčevega interesa, prostovoljnosti, soustvarjanja in spodbujanja njegove lastne aktivnosti, prehajanja, vseživljenjskosti, povezovanja, sodelovanja in (samo)vrednotenja (Kolar idr. 2008).

Za interesno dejavnost italijanščina sem se odločila, ker sem želela učencem poleg prvega tujega jezika angleščine, ki se ga učijo znotraj obveznega programa osnovne šole, približati tudi italijanščino in jih tako spodbuditi k učenju drugih tujih jezikov ter s tem k spoznavanju tujih dežel, kultur in navad. Pri tem sem si zastavila naslednje temeljne cilje: spodbuditi učence k veselju za učenje še enega tujega jezika; jih vključevati v jezikovne aktivnosti, prilagojene njihovi starosti ter stopnji njihovega znanja; spodbujati in razvijati slušno razumevanje v dani situaciji; razvijati in uporabljati komunikacijske strategije ter osnove italijanskega jezika.

Razvijanje interesa za drugi tuji jezik (italijanščina)

Bistveni elementi za razvoj interesa do določene dejavnosti so:

1. motivacija za dejavnost,
2. spoznavanje dejavnosti,
3. doživljanje uspeha v dejavnosti,
4. lastna aktivnost – sodelovanje (Vaupotič 1989, str. 13–14).

Če je učenec pri dejavnosti uspešen, bo interes za učenje povečeval in nasprotno. Zato je zelo pomembno, da je učitelj pri izvajanju/poučevanju pozoren tudi na posameznikove sposobnosti in izle-teh izhaja pri delu s posameznim učencem. Vključevanje sodobnih oblik in metod dela ter sproščeno delovno vzdušje omogoča učencem bolj aktivno sodelovanje in večjo možnost za globlje razumevanje snovi. Pridobljeno znanje pa lahko uporabijo tudi za nadaljnje izobraževanje. Pri izvajanju dejavnosti sem se osredotočila na uporabo pristopov, ki spodbujajo aktivno vključevanje učencev v proces učenja, in sicer preko dejavnosti učenja ob igri:

- simbolne igre/igre zamišljanja, saj te razvijajo učenčevo miselno in govorno sposobnost,
- spoznavne igre: te uvajajo preprosta govorna dejanja (pozdravljanje, predstavljanje),
- igre dopolnjevanja/zbiranja/urejanja, ker širijo besedje določenega semantičnega polja,
- igra telefon ali različni načini posredovanja besede za ponavljanje in širjenje povedanega, izmišljanje ali dopolnjevanje,
- žreb besed, razrezanke podob in risb: povezovanje risbe in besede spodbuja upovedovanje,

- različne dejavnosti (mimika, družabne igre idr.)
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT); učenci so z uporabo IKT bolj motivirani za delo (Šečerov idr. 2011).

Interesne dejavnosti na POŠ

Na podružničnih šolah (POŠ) velikokrat prevladuje mnenje, da je premalo ponujenih interesnih dejavnosti oz. da niso dovolj raznolike. Dejstvo je, da so POŠ veliko manjše od matičnih šol, čemur logično sledi bolj okrnjen program ponujenih interesnih dejavnosti. Vendar pa velja poudariti, da se kljub majhnemu številu učencev, ki obiskujejo POŠ, kot tudi učiteljev, ki tam poučujejo, učitelji vsako leto trudimo, da bi učencem na POŠ ponudili čim pestrejši nabor interesnih dejavnosti in jim omogočili vključevanje v tiste dejavnosti, ki jih resnično zanimajo. Učenci pa seveda lahko obiskujejo tudi interesne dejavnosti na matični šoli, v kolikor so jih starši pripravljene voziti tja v popoldanskem času. Žal se tu v nekaterih družinah pojavi težava v prezaposlenosti staršev, kar je lahko tudi razlog, da se njihov otrok ne vključi v interesno dejavnost, ki ga zanima, a žal poteka le na matični šoli.

Izvajanje interesne dejavnosti

Pred tremi leti sem se na podlagi izkušenj poučevanja angleškega jezika v razredu in znanja italijanskega jezika odločila, da učencem na podružnični šoli ponudim tudi možnost izbire učenja tujega jezika – italijanščine kot interesne dejavnosti. Pri tem sem bila sprva v dvomih, ali naj učenje tujega jezika kot interesno dejavnost sploh ponudim, saj se mi je zdelo 10–15 ur, kolikor je učiteljem letno na voljo za izvajanje posamezne interesne dejavnosti, za učenje drugega tujega jezika absolutno premalo.

Pri pripravi 15-ih ur interesne dejavnosti za učence 3. in 4. razreda, stare od 8 do 9 let, sem oblikovala naslednje cilje:

- pri učencih vzbuditi občutljivost za italijansko kulturo (skozi spoznavanje dežele in njenih glavnih značilnosti – zastava, himna, denarna enota, prebivalstvo, hrana ...),
- z glasbenim izražanjem razvijati poslušnost za italijanščino,
- razvijati slušno razumevanje italijanskega jezika tako, da se odzovejo neverbalno, z risbo ali drugimi likovnimi izdelki,

- z gibalnimi igrami spodbujati razvoj motorične koordinacije,
- uporabljati osnovne socialne označevalce v italijanskem jeziku (pozdraviti, odzdraviti in se zahvaliti),
- deklamirati (recitirati), zapeti izštevanke ali pesmi,
- prepisati preproste besede in zelo kratke povedi,
- razumeti pogosta poimenovanja (npr. dnevi v tednu, poimenovanja za živali, hrano).

Pri interesnih dejavnostih za učenje tujega jezika mora učitelj skrbno pripraviti raznoliko didaktično gradivo in si didaktično načrtovati ure. Kljub temu da se učenci prostovoljno vpišejo na posamezno interesno dejavnost, so njihova pričakovanja različna: eni si želijo več aktivne vloge, drugim je vse brez pomena. Pri slednjih ne morem mimo dejstva, da se še vedno prepogosto dogaja, da učencem interesne dejavnosti na razredni stopnji izberejo starši, čeprav na začetku šolskega leta na roditeljskih sestankih poudarjamo, kako zelo pomembno je, da otrok sam izbere interesno dejavnost, ki se njemu zdi zanimiva, privlačna, saj je to pomembna motivacija, da jo bo tako z veseljem in redno obiskoval. Starši se doma usedejo skupaj s svojimi otroki in se pogovorijo o ponujenih interesnih dejavnostih, njihovih vsebinah ter pomembnosti rednega obiskovanja.

Za pritegnitev pozornosti učencev, ki so v popoldanskem času, ko se interesne dejavnosti izvajajo, že precej utrujeni in nemirni, je pri posameznih urah poleg uporabe zelene table in krede »prejšnjega tisočletja« zagotovo zelo dobrodošlo vključevanje sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije in bistveno pripomore k uspešnemu pritegovanju pozornosti »tablic in pametnih telefonov lačnih« otrok.

Pri načrtovanju pouka sem najprej zastavila temeljne cilje, opisane v poglavju izbira italijanščine kot interesne dejavnosti, glavno vodilo pa je bila sestava ur, ki bodo učence pritegnile, jih spodbudile k razmišljanju in dobri usvojitvi podane snovi. Glede na razpoložljivo število ur dejavnosti sem se odločila, da bom učencem v začetku predstavila nekaj osnovnih značilnosti Italije – lokacija na zemljevidu, zastava, himna, denarna enota, število prebivalcev, hrana, kultura. Nato pa smo nadaljevali z osnovnimi pozdravi in bontonom, barvami, števili do 10, imeni živali, dnevi v tednu, družinskimi člani, hrano in pijačo ter osnovnimi vremenskimi pojavi.

Pri vseh urah sem uporabila tudi IKT – v pripravljalnem delu, učenju novih besed, ali pa pri utrjevanju snovi. Poslušali smo tudi pesmi in se ob njih gibali. Veliko smo uporabljali tudi slikovne kartice, učenci pa so besede utrjevali tudi skozi igre pantomime, igre vlog, družabne igre. V nadaljevanju pa je predstavljenih še nekaj izvedenih dejavnosti, kot so potekale pri učnih urah:

1. Predstavim se

Izvajali smo vaje za slušno in govorno razumevanje.

- a) Na kartončkih smo imeli napisana imena vseh učencev. Sedeli smo v krogu in izbrali eno ime. Učenca, čigar ime je bilo napisano na kartončku, sem vprašala »Come ti chiami?« in učenec je odgovoril z »Mi chiamo ...«
- b) Sedeli smo v krogu in se predstavljali z izvajanjem določenega giba, ki si ga je izmislil eden od učencev. Tako smo recimo predstavili Saro, zraven pa trikrat zaploskali.
- c) Najprej sem se sama predstavila: »Buon giorno. Mi chiamo Suzana.« Potem pa sem povabila enega od učencev, da se predstavi še on: »E tu, come ti chiami?« in ga vprašala po počutju: »Come stai?« Odgovoril je lahko: »Sto bene, grazie« ali »Male«. Učenci so se nato preizkušali v osnovni komunikaciji še med seboj.

2. Učenje dnevov v tednu preko pesmi

Učenje preko pesmi, glasbe, plesa je zelo učinkovit, obenem pa zabaven način učenja snovi, saj je vključenih v proces pomnjenja več čutov hkrati. Za spodnjo pesem o dnevih v tednu so si učenci, potem ko so se naučili besedila, izmišljali melodije iz različnih glasbenih zvrsti, ob pesmi smo kazali, ustvarjali gibe (na primer: *ponedeljku* se je mudilo in so učenci tekli na mestu, *torek* je rekel *Počakaj!* kar so nakazali z roko itd.).

SETTIMANA

LUNEDÌ aveva fretta,
MARTEDÌ diceva: aspetta,
MERCOLEDÌ in mezzo stava,
GIOVEDÌ non gli badava,
VENERDÌ cercava amici,
mentre SABATO andava in bici.
E domani che si fa?
È DOMENICA ... si sa ...

3. Učenje pesmi o barvah

Pri učenju pesmi so se učenci preko barvnih kartončkov učili italijanskih besed za barve, le-te zapisali v zvezke in jih opremili z ustrežno barvo v oblačku poleg besede (slika 1). Posamezno kitico pesmi so učenci najprej narisali, »kar so verzi pripovedovali«, kasneje pa si je vsak izbral enega do dva verza in ga predstavil/ zapel ter hkrati neverbalno ponazarjal vsebino verza. Pri tem smo se zelo zabavali in nasmejali.

LA CANZONE DEI COLORI

ROSSO ROSSO il cane che salta il fosso,
GIALLO GIALLO il gallo che va a cavallo,
BLU BLU la barca che va su e giù,
BLU BLU la barca che va su e giù.

ARANCIO ARANCIO il grosso cappello
che lancio,

VERDE VERDE la palla nel bosco si perde,
VIOLA è la viola, peccato che è sola,
VIOLA è la viola, peccato che è sola.

MARRONE MARRONE il vestito del mago ciccione,
NERA NERA è la nuvola e sembra che è sera,
BIANCO BIANCO è il cigno un po' stanco,
BIANCO BIANCO è il cigno un po' stanco.

Učili smo se tudi imena živali, hrane, pijače in imena za števila, se naučili pesem o vremenu, reševali križanke, ob tem pa se veliko gibali, prepevali, kar je pripomoglo k zelo prijetnemu vzdušju v skupini in lažjemu usvajanju novih besed in besednih zvez. Ob začetku vsake ure smo imeli tudi kratek »preizkus« že usvojenega znanja. Z manjkajočimi besedami so dopolnjevali povedi, poimenovali so sličice, barve ipd. na slikovnih karticah, zapeli so naučeno pesem. Tako so lahko učenci sami spremljali svoj napredek v znanju. Skozi leto so izdelali nekaj plakatov, ki so jih pripelili v kotiček za italijanščino (slika 2). Ob koncu interesne dejavnosti smo vsako leto izvedli tudi kviz.

S kratkim anonimnim vprašalnikom ob koncu interesne dejavnosti sem pri učencih preverila tudi:

- ali jim je bila interesna dejavnost vseč,
- kaj jim je bilo najbolj všeč/kaj jim ni bilo všeč,
- česa so se naučili,
- kaj bi še želeli znati.

Odziv na interesno dejavnost je bil zelo pozitiven. Učenci so v večini odgovarjali, da so dejavnost zelo radi in redno obiskovali. Všeč jim je bilo prepevanje pesmi, gibanje, pantomima, risanje ob učenju novih besed, ker so si jih tako hitreje in lažje zapomnili. Dva od učencev sta napisala, da sta lahko svoje znanje iz italijanščine uporabila, ko so k njim prišli na obisk sorodniki iz Italije. Naučili so se veliko novih besed in spoznali nekaj značilnosti Italije. Nihče od otrok ni napisal, da mu kaj ne bi bilo všeč. Želeli bi se naučiti še več novih besed.

Zaključek

Za kvalitetno izvajanje interesne dejavnosti tujega jezika obstaja še veliko načinov. Pomembno je, da si učitelj pri načrtovanju pouka zastavi konkretne in uresničljive cilje, načrtuje smiselne dejavnosti, s katerimi bo učence spodbudil k sodelovanju, vzdržuje in ohranja strokovnost ter poskuša biti inovativen, drugačen in se približati učencem z novimi učnimi pristopi. Pri dejavnosti velikokrat uporabljam računalnik in projektor ter radio, vendar pa nikoli ne pozabim na uporabo zelene table, ki mi velikokrat služi kot odličen pripomoček za podajanje in utrjevanje naučenega. Ob koncu bi poudarila samo še pomembnost sodelovanja s kolegi in kolegicami, ki izvajajo podobne interesne dejavnosti (z nasveti za boljšo prakso, kolegierno evalvacijo učnega procesa, izbire vsebin ...), saj lahko izmenjava izkušenj bistveno prispeva k večji uspešnosti izvajanja dejavnosti in večji širini znanja ter razumevanja pri učencih. ■

Viri in literatura

1. Canzone dei colori. [Http://www.filastrocche.it/contenuti/canzone-dei-colori/](http://www.filastrocche.it/contenuti/canzone-dei-colori/) (dostop 22. 8. 2016).
2. I giorni della settimana. [Http://coccoledimamma.altervista.org/canzoncina-giorni-della-settimana/](http://coccoledimamma.altervista.org/canzoncina-giorni-della-settimana/) (dostop 22. 8. 2016).
3. Kolar, M. idr. (2008). *Interesne dejavnosti za 9-letno osnovno šolo*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.
4. Pevec Semec, K. (ur.) (2013). *Učni načrt. Program osnovna šola. Drugi tuji jezik v 4. do 9. razredu. Neobvezni izbirni predmet*. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo.
5. Šečerov, N. idr. (2011). *Učni načrt. Program osnovna šola. Italijanščina kot drugi jezik*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.
6. Vaupotič, B. (1989). *Interesne dejavnosti v osnovni šoli* (diplomsko delo). Ljubljana: Filozofska fakulteta.